

Årsredovisning Odling I Balans för räkenskapsåret 2015

Organisationsnummer 845002-2655

Styrelsen för Odling i Balans får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2015.

Förvaltningsberättelse Odling i Balans

Information om verksamheten

Grundidén

Odling i Balans syfte är att utveckla svensk växtodling så att ekonomi och ekologi är i balans. Helhetsperspektivet inom produktionen är utgångspunkten med hänsyn till växtnäring, växtskydd, markvård, energihushållning, vattenhushållning, klimat, vattenmiljö och biodiversitet. Odling i balans förknippas med helhetstänkande. Det är ett oberoende organ som företräder lantbruket. Under året har OiB arbetat med flera projekt tillsammans med forskare, intressenter, rådgivare och lantbrukare. Det finns ett unikt och ett gott samarbete dem emellan. Odling i balans är ett organ som för idéer från skrivbord till försök, ut i praktiken. Nedan följer en berättelse om OiB verksamhet under 2015.

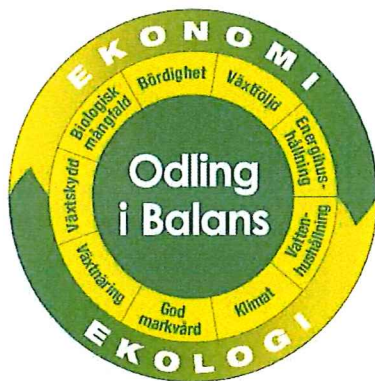

Bild. Odling i Balans står för god markvård och bördighet, hänsyn till klimatet, vatten- och energihushållning, balanserad växtnäringstillförsel, skydd av biologisk mångfald, goda växtföljder och ett integrerat växtskydd.

Utgår ifrån pilotgårdar

Odling i Balans grundades 1991 då den registrerades som ideell förening. Utvecklingsarbete och projekt sker i nära samarbete med ett antal pilotgårdar. Idag sker nära samverkan med 16 gårdar. I olika projektverksamhet samverkar man med ytterligare företag. Både konventionella och ekologiska företag är med i verksamheten. Gårdarna fungerar som testgårdar i olika sammanhang. Flera av intressenterna använder gårdarna för att testa idéer och ny praxis i liten skala innan den kan implementeras i större omfattning. Gårdarna fungerar också som fältlaboratorium i flera forsknings- och utvecklingsprojekt. Under ett år så genomförs ett stort antal studiebesök på flera av OiB gårdarna.

Håkan & Gunnar Wahlstedt
Hälsjö gård, Fjögarna
Vådding, sv:n

Lena & Christer Sandberg
Högåsen, Måbo
Vådding, mjöklör

Urban Brunnberg
Taby, Fjällhundra
Vådding

Jari Ryberg
Mälsjö, Enköpings
Vådding, betesdjur

Håkan Eriksson
Wiggby, Stockholm
Vådding

Peter Malmström
Broby, Västana
Vådding, häns

Claes Friberg & Patrik Vekander
Räddö, Vasa
Vådding, sv:n

Gustav Skjeggson
Stenåkra, Falkenberg
Vådding

Eric Wahlén
Västaby länhus, Helsingborg
Vådding, mjöklör

Claes & Gunnar Bergstrand
Hälsjö, Kälmar
Vådding, mjöklör

Per Nordmark
Söderdöns gård, Hävinge
Vådding, glömske

Markus Johansson
Ristön, Kälmar
Vådding, slaktkyckingar

Sofa & Fredrik Ohlsson
Horsgränd, Daby
Vådding

Johan & Torsten Thumsson
Södergård, Liden
Vådding, sv:n/hst

Ebbe Persson
Rogstorp, Trelleborg
Vådding

Intressenter

The image displays a grid of 16 logos for various agricultural organizations in Sweden. The logos are arranged in four rows and four columns. The first row includes Lantmännen, Lantbrukarnas Riksförbund, Yara, Svenskt Växtskydd, and Hushållnings sällskapet. The second row includes Svenska Foder, Nordkalk, Findus, Lyckeby, and Nordic Sugar. The third row includes Svenskt Sigill, Frö- och Öljeväxtodlarna, Foder & Spannmål, and Betodlarna. The fourth row includes Berte Qvarn, SydGrönt, Partnerskap Alnarp, and Väderstad.

mm

Projekt och teman under 2015

- Checklista för optimal höstveteskörd
- Nyckeltal - Energieffektivisering
- Baltic Deal Bridge - att använda pilotgårdar för demonstration
- Fosfor - optimal placering av motåtgärder
- Nollrutor, N-sensormätningar för anpassad gödsling
- Integrerat växtskydd och säkert växtskydd, inkl. nyckeltal
- Nyckeltal för växtnäringsflöden på gård och fältnivå
- Biologisk mångfald – blommande kantzoner, lärkrutor etc.

Projekt - Checklista för optimal höstveteskörd

Projektet Höstvete mot nya höjder utmynnade i ett fortsättningsprojekt med fokus på management betydelse. Det bygger på ett samarbete med Växtråd, HS Skåne och HS Halland. Målet var att försöka rangordna och gruppera vad som en förutsättning för hög skörd och vad som har mindre betydelse samt vad som kan göras för att förbättra och undvika dessa. Utifrån detta togs en checklista fram som visar olika insatsers ekonomiska betydelse för veteskörden. Projektet slutredovisades våren 2015.

Projekt - Nyckeltal energi-effektivisering

OiB har i ett samarbetsprojekt med HS och LRF konsult analyserat olika beräkningar av nyckeltal som beskriver energianvändningen på en gård. Projektet har handlat om hur man kan få fram kvalitativ data, var man sätter systemgränserna i olika produktionsinriktningar för att kunna göra jämförelse mellan gårdar och vilka nyckeltal som är relevanta. Ett annat resultat från studien visade att det finns en stor potential att spara energi på lantbruksföretag utan att göra avkall på produktionskvalité och produktionsvolym.

Projekt - Baltic Deal Bridge att använda demogårdar för erfarenhetsutbyte

Projektet Baltic Deal fick en efterföljare i Baltic Deal Bridge. Projekten syftar till att lantbrukare och rådgivare runt Östersjön samverkar och utbyter erfarenheter för att minska utlakningen. I projektet Baltic Deal Bridge summerades erfarenheter av att arbeta med pilot- och demonstrationsgårdar för att minska belastningen på Östersjön. Resultaten visade att det finns stora möjligheter att inspirera till förändring och utveckling genom att utgå ifrån demogårdar. De kan användas för kunskaps- och erfarenhetsutbyte inom varje land och mellan länder.

Projekt - Fosfor, optimal placering av motåtgärder

I det projektet har vi kombinerat lantbrukarnas egna erfarenheter om riskområden för fosforförluster med resultat från modellering av riskområden för erosion, ytavrinning och fosforförluster. Projektet visade på ett stort behov att kombinera lantbrukarnas lokala kännedom om gårdens förutsättningar med resultat från modelleringar. Risk för fosforförluster beräknades utifrån jordart, nederbörd, markens lutning etc. Samarbetet har skett mellan Faruk Djodjic från Mark och Miljö på SLU och lantbrukarna inom OiB.

Projekt - Nollrutor, N-sensormätningar för anpassad gödsling

Yara, OiB och Jordbruksverket har samarbetat under ett antal år i ett projekt med ogödslade rutor där man genomfört mätningar med en kvävesensor. På så sätt har man kunnat skatta markens egen mineralisering. Slutsatser från projektet är att mätningar med N-sensorer ger värdefull kunskap om markstatus, vilket ger bra underlag för att anpassa gödselgivan efter årets mineralisering och grödans potential ett enskilt år.

Projekt- Integrerat växtskydd och säkert växtskydd

Inom Odling i Balans samsas gårdar som drivs både ekologiskt och konventionellt. Här finns ingen motsättning. Men Odling i Balans står upp för det konventionella jordbruk som använder både mineralgödsel och kemiskt växtskydd på ett ansvarsfullt sätt. Det innebär för kemiskt växtskydd så lite som möjligt och bara när det behövs. OiB pilotgårdar tillhandahåller demonstrationsgårdar för att visa upp säkert växtskydd och integrerat växtskydd. En arbete för att ta fram relevanta och användbara nyckeltal för användningen av växtskyddsmedel har initierats under året.

Projekt - Nyckeltal för växtnärlingsflöden på fält och gårdsnivå

OiB nya program "Gårdsnyckeln" för att beräkna energi-, växtnärlingsbalansar på fält och gårdsnivå har färdigställt under året. Data från gårdarna kan nu smidigt tas in i Gårdsnyckeln för att beräkna nyckeltal på fält- och gårdsnivå. Flöden av gödsel, foder, djur, produkter läggs sedan in för att kunna beräkna flödena av växtnärling och energi för hela företaget. Gårdsnyckeln är en vidareutveckling från tidigare balansberäkningar på OiB gårdar.

Projekt - Biologisk mångfald, blommande kantzoner, lärkrutor etc.

Flera pilotgårdar arbetar aktivt för att stärka den biologiska mångfalden. På flera av gårdarna har man naturbetesmarker eller andra zoner för att främja pollinerare. Odling i Balans samarbetar med projektet Rädda Sånglärkan. På flera gårdar har därför lantbrukarna anlagt sk lärkrutor. Detta år har även konceptet med blommande kantzoner utvecklats och testas nu på fler gårdar.

Generell verksamhet

Temadag 20 januari Linköping

Den 20 januari var det OiB årliga temadag, som hölls i Linköping. Årets tema var Energieffektivisering och produktion av förnybar energi inom lantbruket - Spara och tjäna på energi. Ola Petterson från JTI pratade om vad som krävs för att proppen ska gå ur så att omställning till förnybar energi ska ske i stor skala. Helena Elmquist berättade om potentialen att spara energi inom lantbruket. Jan Eksvärd pratade om marken som en resurs för att omvandla energi. Ulf Jobacker berättade om projektet Goda affärer på förnybar energi. Petter Ström visade på exempel på energiutbyte i växtodlingen för olika bearbetningssystem. Rådgivarna Lars Neuman och Christer Johansson berättade om hur man kan energieffektivisera inom lantbruket. Charlotte Elander berättade om hur man kan bli fossilfri inom lantbruket. Lantbrukarna Monika och Per-Anders Didriksson, Karin och Per-Olof Hilmér, Johan Thuresson och Håkan Wahlstedt berättade om hur de jobbar med energieffektivisering och byte till förnybar energi på gårdarna. Seminariet samlade ett 80 tal besökare.

Årsmöte 18 mars & seminarium om vattenskyddsområden

Årsmötet hölls i Örebro den 18 mars. I samband med årsmötet hölls ett seminarium med temat "Hur kan vi

kombinera ett bra vattenskydd och ha fortsatt hållbar jordbruksproduktion? Vad blir konsekvenserna för jordbruket inom vattenskyddsområden? ” Håkan Wahlstedt och Åsa Wolgast Broberg från LRF inledde seminariet. Susanna Hogdin från Hav och vattenmyndigheten, berättade om deras arbete med vattenskyddsområden. Emil Jansson från Naturvårdsverkets berättade om förslag till nya spridningsföreskrifter relaterat till tillståndsplikt inom vattenskyddsområden. Magnus Sandström från Jordbruksverket, pratade om Jordbruksverkets syn på vattenskyddsområde och jordbrukets produktion. Seminariet samlade ett 50-tal besökare.

Pilotgårdsträff 17 mars, Hidingegård

Styrelsen, vetenskapliga rådet och pilotgårdarna besökte Hidinge gård den 17 mars. Håkan och Gunnel Wahlstedt visade och berättade om gården, med speciellt fokus på biodiversitetssatsningar. Därefter besöktes fälten närmast kanalen och konsekvenserna att införa olika områden som vattenskyddsområde diskuterades.

Internationellt utbyte inom EISA

OiB är medlemmar i EISA (Europén Initiativ for Sustainable Agriculture). Det innebär ett utbyte med Frankrike, Tyskland, England, Holland och Luxemburg om frågor som rör ”Integrated Farming”. Verksamhetsledaren och styrelseordförande representerade OiB på EISA möten. Verksamhetsledaren och två lantbrukare deltog i årets gårdsbesök i Holland. Den holländska organisationen visade upp satsningar på biodiversitet i Hoeksche Waard, i södra Holland och sitt nära samarbete med sockerbolaget som märker sina produkter med märket Skylark.

Borgeby 24-25 JUNI

OiB är en av samarbetsparterna kring Gropen-aktiviteterna på Borgeby den 24-25 juni. Den 24 juni så presenterades resultat från projektet Checklista för höstvetete odling. Helena Elmquist berättade om projektet och resultat. Johan Arvidsson talade om jordbearbetning och etableringens betydelse för skörden. Niclas Sjöholm berättade om resultaten från läglighetsberäkningar. Camilla Persson berättade om gödslingsoptimering. Seminariet besöktes av ca 40 personer.

Pilotgårdsträff 18-19 november – Tema biodiversitet och N-mätningar

Den 18-19 november var en pilotgårdsträff i Skövde med två tema, biodiversitetssatsningar och N-optimering. Petter Haldén gav exempel på hur man kan jobba med biodiversitet på gårdsnivå och speciellt hur man kan anlägga blommande kantzoner. Pilotgårdarna arbetade med biodiversiteten utifrån en SWOT-analys. Ingemar Gruveaus berättade om resultaten från årets N-mätningarna i nollrutor med Yara-sensorn. Pilotgårdarna utvärderade konceptet att arbeta med nollrutor och kvävemätningar.

Vetenskapligt råd

Odling i Balans bistås av ett vetenskapligt råd. De medverkar på olika seminarier och möten och ger råd om framtida strategiskt intressanta frågor och råd i vetenskapliga frågor. De är ett antal experter inom olika områden: Växtodlingsfrågor; Göran Bergkvist, SLU, Institutionen för Växtproduktionsekologi, Ekonomi; Anders Krafft, Lantmännen säljansvarig, Markpackning, jordbearbetning; Johan Arvidsson, SLU, Institutionen för mark och miljö, avdelningen för jordbearbetning, Växtnäring mineralgödsel; Gunilla

Frostgård, expert växtnäringsfrågor, Chefsagronom, Yara, Växtnäring stallgödsel; Helena Aronsson, SLU, samverkanslektor, Institutionen för mark och miljö, expert växtnäring och förluster, Växtskydd; Göran Gustafsson, Jordbruksverket, Växtskyddsenheten, Linköping, expert växtskydd och svamp, Växtskydd; Henrik Hallqvist, Jordbruksverket, Växtskyddsenheten, Alnarp expert växtskydd och ogräs, Landskapsbiologi och biologisk mångfald; Petter Haldén, rådgivare HS i Uppsala.

OiB styrelse

Styrelsen har bestått av Håkan Wahlstedt, ordförande, Markus Johansson vice ordförande, Pär-Johan Lööf, Mats Andersson, Lennart Andersson, och Johan Arvidsson (avliden i juni). Det har varit fem styrelsemöten under året.

Flerårsöversikt (tkr)	2015	2014	2013	2012
Nettoomsättning	1 901	2 060	2 755	1 982
Resultat efter finansiella poster	17	15	197	-166
Soliditet (%)	32	31	26	20

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel (kronor):

balanserad vinst	484 881
årets vinst	9 625
	494 506
disponeras så att	
i ny räkning överföres	494 506
	494 506

Företagets resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med tilläggsupplysningar.

Resultaträkning	Not	2015-01-01 -2015-12-31	2014-01-01 -2014-12-31
Rörelseintäkter, lagerförändringar m. m.			
Nettoomsättning	1	1 901 009	2 059 874
Summa rörelseintäkter, lagerförändringar m.m.		1 901 009	2 059 874
Rörelsekostnader			
Övriga externa kostnader		-903 586	-1 082 928
Personalkostnader	2	-981 356	-966 059
Summa rörelsekostnader		-1 884 942	-2 048 987
Rörelseresultat		16 067	10 887
Finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		1 139	4 617
Räntekostnader och liknande resultatposter		9	-20
Summa finansiella poster		1 148	4 597
Resultat efter finansiella poster		17 215	15 484
Resultat före skatt		17 215	15 484
Skatter			
Skatt på årets resultat		-7 590	-10 120
Årets resultat		9 625	5 364

M

Balansräkning

Not

2015-12-31

2014-12-31

TILLGÅNGAR

Omsättningstillgångar

Kortfristiga fordringar

Kundfordringar	58 125	156 906
Aktuella skattefordringar	50 296	50 996
Övriga fordringar	14 700	44 515
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	4 856	32 962
Summa kortfristiga fordringar	127 977	285 379

Kassa och bank

Kassa och bank	1 418 325	1 293 703
Summa kassa och bank	1 418 325	1 293 703
Summa omsättningstillgångar	1 546 302	1 579 082

SUMMA TILLGÅNGAR

1 546 302

1 579 082

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

3

Fritt eget kapital

Balanserat resultat	484 881	479 518
Årets resultat	9 625	5 364
Summa fritt eget kapital	494 506	484 882
Summa eget kapital	494 506	484 882

Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder	81 827	67 723
Övriga skulder	165 876	189 803
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	804 093	836 674
Summa kortfristiga skulder	1 051 796	1 094 200

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER

1 546 302

1 579 082

STÄLLDA SÄKERHETER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER

Ställda säkerheter

Inga

Inga

Ansvarsförbindelser

Inga

Inga

Ma

Tilläggsupplysningar

Redovisningsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2009:1 *Årsredovisning i mindre ekonomiska föreningar*.

Nyckeltalsdefinitioner

Nettoomsättning

Rörelsens huvudintäkter, fakturerade kostnader, sidointäkter samt intäktskorrigeringar.

Resultat efter finansiella poster

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, men före extraordinära intäkter och kostnader.

Soliditet (%)

Justerat eget kapital (eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt) i procent av balansomslutning.

Noter

Not 1 Nettoomsättningens fördelning

	2015	2014
Nettoomsättningen per rörelsegren		
Anslag intressenter	964 500	705 000
Projektreddovisning	936 509	1 354 874
	1 901 009	2 059 874

Not 2 Anställda och personalkostnader

	2015	2014
Medelantalet anställda		
Kvinnor	1	1
	1	1
Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader inklusive pensionskostnader		
Löner och andra ersättningar	697 516	687 267
Sociala kostnader och pensionskostnader	271 543	268 674
(varav pensionskostnader)	(42 913)	42 624)
Totala löner, andra ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader	969 059	955 941

Not 3 Förändring av eget kapital

	Balanserat	Årets
	resultat	resultat
Belopp vid årets ingång	479 518	5 364
Ökning av insatskapital	5 364	-5 364
Årets resultat		9 625
Belopp vid årets utgång	484 882	9 625

Not 4 Förutbetalda intäkter

	2015-12-31	2014-12-31
Energihushållning	44 506	47 106
Växtskydd / IPM	76 700	102 355
Nyckeltal för Pilotgårdar	250 000	288 719
Växtnäring i vatten BD	25 000	28 409
Info Hemsida	25 000	9 006
Växtnäring / Gödsel		176 893
Klimat	8 665	10 401
Markstruktur	29 122	30 000
Biologisk mångfald	200 000	100 000
Övriga samband precisionsodling	100 000	
	758 993	792 889

ODLING I BALANS Org.nr 845002-2655

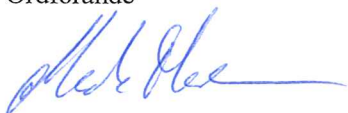
Stockholm 2016-02-16

Håkan Wahlstedt
Ordförande

Pär-Johan Lööf

Mats Andersson

Markus Johansson

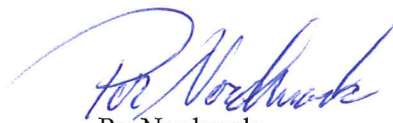

Lennart Nilsson

Min revisionsberättelse har lämnats 23/2 2016

Mattias Kristensson
Auktoriserad revisor

Per Nordmark
Revisor